

INTOSAI-P 50

Principles of jurisdictional
activities of SAIs

*YDK'ların Yargısal
Faaliyetlerine İlişkin İlkeler*

INTOSAI ilkeleri, INTOSAI Mesleki
Bildirimler Çerçevesinin bir parçası olarak
Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları
Teşkilatı, INTOSAI, tarafından yayınlanır.

INTOSAI

INTOSAI

INTOSAI, 2019

Orjinal metin esas alınarak T.C Sayıştay Başkanlığı tarafından tercüme edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

1. ÖNSÖZ	4
1.1 Giriş	4
1.2 INTOSAI-P 50'nin amaçları	5
1.3 Bağlam ve diğer ilgili standartlar	6
2. YDK'LARIN YARGISAL FAALİYETLERİNİN AÇIKLAMALARI, TANIMI VE AKTÖRLERİ	8
2.1 Açıklamalar ve tanımlar	8
2.2 Aktörler	9
3. YARGISAL FAALİYETLERE ÖZGÜ GENEL İLKELER: ÖN KOŞULLAR VE YASAL ÇERÇEVE	10
3.1 Sorumluluklar rejiminin yasal dayanağı	10
3.2 Yargısal faaliyetlerde bulunan YDK üyelerinin bağımsızlığı	11
3.3 Bilgiye erişim özgürlüğü	11
3.4 Zamanaşımı	12
3.5 Yargı kararının temyiz ve iptali	13
4. YARGISAL FAALİYETLERE ÖZGÜ GENEL İLKELER: İÇ DÜZENLEMELER VE YDK'NIN ORGANİZASYONU	14
4.1 Adil yargılanma hakkı	14
4.2 Tarafsız yargı ve karar alma	15
4.3 Yargısal faaliyetlerin etkinliği	15
4.4 Aynı usulsüzlük için tek yaptırım	16
5. YARGISAL FAALİYETLERE ÖZGÜ GENEL İLKELER: YARGILAMA SÜRECİ	17
5.1 Kalite kontrol	17
5.2 Makul sürede yargılama	18
5.3 Kamuoyu ile iletişim	18

TABLE OF CONTENTS

1. PREAMBLE	4
1.1 Introductory remarks	4
1.2 Objectives of the pronouncement	5
1.3 Context and other relevant standards	6
2. EXPLANATIONS, DEFINITION AND ACTORS OF THE JURISDICTIONAL ACTIVITIES OF THE SAIs	8
2.1 Explanations and definitions	8
2.2 Actors	9
3. GENERAL PRINCIPLES SPECIFIC TO JURISDICTIONAL ACTIVITIES: PREREQUISITES AND LEGAL FRAMEWORK	10
3.1 Legal basis of the responsibilities regime	10
3.2 Independence of the SAI's members involved in jurisdictional activities	11
3.3 Freedom of access to information	11
3.4 Statute of limitations	12
3.5 Appeal and annulment of the judgement	13
4. GENERAL PRINCIPLES SPECIFIC TO JURISDICTIONAL ACTIVITIES: INTERNAL REGULATIONS AND ORGANISATION OF THE SAI	14
4.1 Right to a fair trial	14
4.2 Impartial judgement and decision making	15
4.3 Effectiveness of jurisdictional activities	15
4.4 Accumulation of sanctions for the same irregularity	16
5. GENERAL PRINCIPLES SPECIFIC TO JURISDICTIONAL ACTIVITIES: JURISDICTIONAL PROCEEDINGS	17
5.1 Quality control	17
5.2 Judgement in a reasonable period	18
5.3 Communication to the public	18

1

GİRİŞ

1.1 GİRİŞ

- 1.1.1 Yargı fonksiyonu olan Yüksek Denetim Kurumları (YDK'lar), bir usulsüzlük tespit ettiklerinde veya bu tür usulsüzlükler üçüncü taraflarca kendilerine ileildiğinde, kamu kaynaklarını yönetenlerin doğrudan sorumluluğuna gidebilirler. Nitekim, kaynak yönetimindeki güçlüklerin yasal ya da yönetimle ilgili özel düzenlemelere ilişkin usulsüzlüklerle bağlantılı olduğu gözlenmiştir. Bu nedenle, bir kamu kurumunun mali, performans veya uygunluk denetimi raporunda yer alan tespitler, bir hukuk veya ceza mahkemesine bildirilmiş olsun veya olmasın, YDK'nın yargısal faaliyetleri çerçevesinde kendisi tarafından yürütülen hızlı ve uygun yasal süreçlerle takip edilebilir.
- 1.1.2 YDK'ların yargısal faaliyetleri, hesapların ve kamu kaynakları ile kamu kaynağı olarak kabul edilenlerin yönetiminde görev alanlar ile diğer yöneticilerin yönetim faaliyetlerinin usule uygunluğunun kontrolünü içerir. Söz konusu faaliyetler, bu kaynakların yönetimine ya da işletilmesine ilişkin usulsüzlüklerin ya da bu usulsüzlük veya kötü yönetimden dolayı zararların oluşması durumunda, sorumluluğu bulunanların kişisel sorumluluklarına hükmedilmesini ve bunlar hakkında yaptırım uygulanmasını içerir.

1.1 INTRODUCTORY REMARKS

- 1.1.1 Supreme Audit Institutions (SAIs) with jurisdictional functions have the possibility to engage directly the liability of managers of public funds when their findings show some irregularities or when such irregularities are referred to it by a third party. Indeed, it has been observed that funds management difficulties could come with irregularities with regards to legal provisions or specific regulations related to management. Hence, observations made in a financial, performance or compliance audit report of a public organization, whether they are reported to civil or criminal court or not, can be followed by quick and proper legal proceedings lead by the SAI itself within the framework of its jurisdictional activities.
- 1.1.2 The jurisdictional activities of the SAIs consist in a control of regularity of the accounts and management operations of officials and other managers of public funds and considered as such. Said activities include the engagement of the personal liability and the sanctioning of those accountable in case of irregularities in the management of these funds and operations or of losses caused by these irregularities or mismanagement.

- 1.1.3 Bir YDK'nın yargı faaliyetlerinin amacı, denetlenen kurumun ve ayrıca kamu yetkilileri ile vatandaşların çıkarlarının yanı sıra kamu yönetiminin düzgün işleyişinin de korunmasıdır. Yargı faaliyeti, bir kamu kuruluşunun uğradığı kayıpların kısmen veya tamamen tazmin edilmesini ve/veya suçlu bulunan kişilerin mali veya disiplin yönünden kişisel sorumluluğuna yönelik yaptırımların uygulanmasını amaçlar. Verilen kararların emsal değeri suç işlenmesini önleyici bir özelliğe sahiptir. Yargısal yetkiye sahip YDK, kamu kaynakları ile kamu kaynağı mahiyetindeki değerlerin korunmasının yanı sıra kamu yönetiminin şeffaflık ve doğruluğunu güvence altına almaya yönelik özel yetkilere sahiptir.
- 1.1.4 Yargısal faaliyetler; mevzuata aykırı harcamalar, mahrum kalınan gelirler veya nakit ve hesap açıklarından kaynaklanan zararın karşılanmasına katkıda bulunmak üzere kendi kişisel kaynaklarından zararın bir kısmı veya tamamını ödeyen veya telafi eden kamu yöneticilerinin sorumluluğunu da içerir. Yargı kararı, çalıştığı idare tarafından kişinin meslek yaşamı boyunca dikkate alınabileceğinden, suçlu bulunan sorumlunun kariyerini de etkileyebilir. YDK'ların verdikleri yargısal kararların halka açıklanması, yaptırımların emsal niteliği sayesinde usulsüzlüklerin önlenmesine ve yetkililer ile vatandaşların kamu mali düzeninin güvenilirliğine ve kamu yöneticilerinin dürüstlüğüne güven duymalarına katkıda bulunur. Böylelikle, YDK'nın yargısal faaliyetleri kamu kaynaklarının yönetiminden sorumlu olanların bireysel sorumluluğunun tespit edilmesi ve yaptırıma tabi tutulması hususunda vatandaşların beklentilerinin karşılanmasına yardım eder.

1.2 INTOSAI-P 50 BİLDİRİMİNİN AMAÇLARI

- 1.2.1 Mesleki standartlar ve rehberler, YDK'larca gerçekleştirilen kamu sektörü denetiminin güvenilirliği, kalitesi ve profesyonelliği için vazgeçilmezdir. Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatı (INTOSAI) tarafından geliştirilen INTOSAI Mesleki Bildirimler Çerçevesi (IFPP), bağımsız ve etkili denetimi teşvik etmeyi amaçlar ve INTOSAI üyelerinin yetkileri ve ulusal kanun ve düzenlemeleri doğrultusunda kendi mesleki yaklaşımlarını geliştirmelerini destekler.

- 1.1.3 The aim of the jurisdictional activities of a SAI is the protection of the proper functioning of public management as well as the interests of the audited entity and, furthermore, of public authorities and citizens. The jurisdictional activity aims to compensate in whole or in part for losses suffered by a public entity and/or to sanction the personal liability, either financial or disciplinary of individuals found guilty. The exemplary value of issued judgements has a preventive character. The SAI with jurisdictional competence has specific powers to guarantee the protection of public funds and considered as such as well as the transparency and integrity of public management.
- 1.1.4 Jurisdictional activities also participate in the accountability of public managers who, from their personal funds, pay a sanction or compensate for all or part of a financial loss by contributing to the reimbursement of irregular expenses, lost revenues or cash and account deficits. The judgement may also affect the career of the person accountable by law who was found guilty, as it may be taken into account by his employing authority in the course of his career. The publicity given to judgement of SAIs contributes to the prevention of irregularities through the exemplary nature of the sanctions and to the authorities and citizen's trust in the reliability of the public financial order and in the probity of public managers. Hence, the jurisdictional activities helps the SAI to meet citizens' expectations for identifying and sanctioning individuals' liability of official in charge of public fund management.

1.2 OBJECTIVES OF THE PRONOUNCEMENT

- 1.2.1 Professional standards and guidelines are essential for the credibility, quality and professionalism of public sector auditing relying on the SAI. The INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP) developed by the International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) aims to promote independent and effective auditing and support the members of INTOSAI in the development of their own professional approach in accordance with their mandates and with national laws and regulations.

- 1.2.2 INTOSAI-P 50 YDK'ların Yargısal Faaliyetlerine İlişkin İlkeler, bu fonksiyona sahip YDK'ların kendine özgü yargı faaliyetlerine uyan on iki ilke geliştirmiştir. INTOSAI-P 50, INTOSAI Temel İlkelerinin yanı sıra adalet alanında uygulanabilir olan uluslararası anlaşma ve sözleşmelerde yer alan uluslararası ilkelerle birlikte okunmalı ve anlaşılmalıdır.
- 1.2.3 Yargı yetkisine sahip YDK modeli, bir YDK'nın yapması gereken her tür denetimi gerçekleştirmenin yanı sıra usulsüzlük veya kötü yönetim durumunda kanunen hesap verme sorumluluğuna sahip kişiler hakkında hüküm verme yetkisini haiz bir kurum olarak kabul edilmektedir. Bu anlamda yargısal faaliyetler mali, performans veya uygunluk denetimi ile bağlantılı olarak gerçekleşse veya onları takip etse bile bu denetimlerden farklıdır. Yargı faaliyetleri kendine özgü ilkelere uymak zorundadır zira bu faaliyetler doğrudan bireylerin kişisel durumlarına etki eder ve ilkelerin ihlali bizzat yargılama süreci üzerinde tehdit oluşturur.
- 1.2.4 Yargı yetkisine sahip YDK'lar farklı yetki çerçeveleri dahilinde faaliyet gösterirler. Bununla birlikte bu ilkeler, yargı yetkisine sahip YDK'ların yargısal faaliyetlerinin yüksek kalitede icrasına yönelik çabalarında kullanılması amacını taşır. YDK'lar bu ilkeleri kendi faaliyet ortamlarına en uygun olacak şekilde uygulamaya ve bu tür ilkelerle uyumluluklarını değerlendirmeye teşvik edilir. Ulusal normlar; ulusal yetki alanı, anayasal ve yasal çerçeve ya da YDK'nın stratejisine bağlı olarak çeşitli şekillerde bu belgedeki ilkeleri uygulayabilirler. Bu belge, IFPP'nin ayrılmaz bir parçasını teşkil eder ve içerdiği ilkelerin mesleki bildirimlerle birlikte kullanılması amacını taşır. Yargı yetkisine sahip YDK'lar, yargısal faaliyetlerine hukuki olarak uygun araçları kullanarak denetimlerini yürütürken hangi standardı uyguladıklarını ilan etmelidir.

1.3 BAĞLAM VE DİĞER İLGİLİ STANDARTLAR

- 1.3.1 YDK'lara ilişkin birçok uluslararası normda yargı yetkisine sahip YDK'ların belirli bir takım özelliklerine değinilmektedir. Bu hususlar, ya INTOSAI Temel İlkelerinde ya da INTOSAI tarafından onaylanan ve uygulanan IFPP içinde farklı yerlerde bulunabilir.

- 1.2.2 This *INTOSAI-P 50* Principles of jurisdictional activities of SAIs develops twelve principles to suit the specific context of jurisdictional activities of the SAIs empowered with those missions. *INTOSAI-P 50* is to be read and understood in conjunction with INTOSAI Core Principles and with the international principles, included in international treaties and conventions, applicable in the domain of justice.
- 1.2.3 The model of jurisdictional SAI is recognized as one of an organisation that can carry out all types of audit that a SAI has to perform and which is, in addition to those, invested with the power to rule on the liability of the persons accountable by law in case of irregularities or mismanagement. In that sense, jurisdictional activities differ from financial, performance or compliance audit even if they can occur in conjunction with such audits or follow them. They have to comply with particularly requiring principles as they have a direct impact on the personal situation of individuals and as the violation of those principles directly threaten the judgement itself.
- 1.2.4 SAIs with jurisdictional powers operate under different mandates. However, these principles are intended to be used by SAIs with jurisdictional mandates to strive towards a high quality performance of the jurisdictional activities. SAIs are encouraged to apply them and assess their compliance with such provisions in a manner that is most appropriate for their respective environments. National norms can apply the principles of this document through various ways, depending on their national remit, constitutional and legal framework or the strategy of the SAI. This document forms an integral part of the IFPP and those principles are intended to be used in conjunction with those pronouncements. Jurisdictional SAIs must declare which standard they apply when conducting audits using means legally fitted to jurisdictional activities.

1.3 CONTEXT AND OTHER RELEVANT STANDARDS

- 1.3.1 Several international norms relating to Supreme Audit Institutions deal with some specificities of SAIs jurisdictional powers. Said mentions can be found either in the INTOSAI Core Principles or elsewhere within the IFPP endorsed and enforced by INTOSAI.

- 1.3.2 INTOSAI Temel İlkesi olarak bu bildirim, diğer INTOSAI Temel İlkelerini tamamlama ve YDK'ların IFPP kapsamındaki yargısal faaliyetleri ile ilgili mevcut ve gelecekteki tüm mesleki bildirimler için bir çerçeve sunma amacı taşır.
- 1.3.3 INTOSAI-P1 –Lima Deklarasyonu, bireysel sorumlulukları tespit etmede YDK'ların rolüne işaret eder ve harcama sonrası denetimin, yargı yetkisine sahip YDK'ların yargılama faaliyetlerinin işlevlerinden biri olan “oluşan zararların tazminini” (I.2.3) sağlamasını öngörür. INTOSAI-P 12 – YDK'ların Değer ve Faydaları gibi INTOSAI-P 10 – YDK'ların Bağımsızlığına İlişkin Meksika Deklarasyonu da bu tür bir yetkinin YDK'nın yetki çerçevesinin bir parçası olması durumunda yaptırım uygulama olasılığında bahsetmektedir
- 1.3.4 ISSAI 130 Etik Kuralları bu tür YDK'lar için özel kuralları belirler. INTOSAI yargı yetkisine sahip YDK'ların kendilerine has özelliklerinin de dikkate alınması gerekliliğini kabul eder.
- 1.3.5 Ayrıca, ISSAI'ler yargılama fonksiyonuna sahip YDK'larca yürütülen faaliyetlerin kendine has özelliklerine de vurgu yapar. ISSAI- 100 Kamu Sektörü Denetiminin Temel İlkeleri- bu tip YDK'lar için özel olarak düzenlenen ve yargı kararlarının verilebilmesi olasılığına vurgu yapan paragraflarla (15 ve 51) yargılama fonksiyonuna sahip YDK'ların önemini kabul etmektedir. Standartların yargı yetkisi ve özelliklerini ele aldığı durumlarda INTOSAI-P 50'nin temel bir yol haritası sunduğunun da altı çizilmelidir.

- 1.3.2 This pronouncement, as an INTOSAI Core principle, aims at complementing the other INTOSAI Core principles and at providing an umbrella for all the current and future professional pronouncements related with the matter of jurisdictional activities of SAIs within IFPP.
- 1.3.3 *The INTOSAI-P1 – The Lima Declaration* spells out the role of SAIs in identifying the individual responsibilities and provides that post-audit shall enable to obtain compensation for the losses incurred (I.2.3), which is one of the functions of jurisdictional activities for SAIs invested with this power. The *INTOSAI-P 10 – Mexico Declaration on SAI Independence* also mentions the possibility of enforcement of sanction by the SAI when such power is part of their mandate and so does *INTOSAI-P 12 – The Value and Benefits of SAIs*
- 1.3.4 The *ISSAI 130 Code of Ethics* sets out specific rules for this kind of SAI: INTOSAI recognizes the necessity to take into account the specificities of SAIs that are jurisdictions.
- 1.3.5 Furthermore, ISSAIs also mention specificities regarding the activities executed by SAIs with jurisdictional functions. *ISSAI 100 - Fundamental Principles of Public Sector Auditing* – recognizes the importance of SAIs with jurisdictional functions through dedicated paragraphs for this kind of SAIs (15 and 51) that mention the possibility to issue judicial decisions. One must also underline this INTOSAI-P provides a heading when standards address jurisdictional authority and characteristics..

2

YDK'LARIN YARGI FAALİYETLERİNİN AÇIKLAMALARI, TANIMI VE AKTÖRLERİ

2.1 AÇIKLAMALAR VE TANIMLAR

- 2.1.1 Genel yargı yetkileri: Bunlar bir bütün olarak veya unsurlarından biri aracılığıyla yargı yetkisine sahip bir YDK olarak tanınan YDK'lara verilen yetkilerden oluşur. Bu yetkiler, YDK'nın bağımsız ve çekişmeli bir yargılama usulü sonrasında hüküm vermesine olanak tanır. Bu hükümler bir hakkın veya yükümlülüğün ileri sürülmesini, tasdik edilmesini ya da yaptırım uygulanmasını amaçlar ve bağlayıcıdır (res judicata).
- 2.1.2 Kamu kaynakları yöneticileri ile benzer konumda olan yetkililerin yargılanması: YDK, kendisi tarafından hazırlanan mali, performans veya uygunluk denetimi raporunda işaret edilen veya üçüncü bir tarafça kendisine iletilen kanunen hesap vermekle sorumlu olan kamu kaynakları yöneticileri ile benzer konumda olan kişilerce neden olunan usulsüzlükler ve kötü yönetim uygulamaları ile ilgili hüküm verir.
- 2.1.3 Hesap yargılaması: Bazı YDK'lar; kamu muhasebecileri ve/veya yasal olarak hesap vermekle sorumlu diğer kişileri, tuttukları ve YDK'ya teslim ettikleri hesaplar üzerinden yargılamakla yükümlüdür. Bu tür yargı faaliyetleri, harcamalar ve gelir işlemleri veya daha genel olarak kamu muhasebesi ile ilgili düzenlemelere ilişkin bir usulsüzlük yapıldığında sorumluların kişisel ve mali sorumluluğu ile ilgilendir.

2

EXPLANATIONS, DEFINITION AND ACTORS OF THE JURISDICTIONAL ACTIVITIES OF THE SAIs

2.1 EXPLANATIONS AND DEFINITIONS

- 2.1.1 General Jurisdictional competences: These consist in powers vested in a SAI recognized as jurisdictional, either as a whole or through one of its components. These powers grant the SAI with the authority to issue judgements passed following an independent and contradictory procedure. Those judgements tend to assert or reassert a right or an obligation or impose a sanction and they are enforceable decisions (*res judicata*).
- 2.1.2 Judgement of the managers of public funds and alike: The SAI issue a judgement on irregularities and mismanagement caused by managers of public funds and considered as such, accountable by law and pinpointed in a financial, performance or compliance audit report drafted by the SAI or transmitted to it by a third party.
- 2.1.3 Judgement of accounts: Among their jurisdictional activities, some SAIs must judge public accountants and/or other persons accountable by law, on the accounts kept and handed over by them. Such jurisdictional activities engage the personal and financial liability of those accountable when they commit an irregularity concerning the regulations related to expenditure and revenue execution, or more generally public accounting.

2.1.4 Yasal olarak hesap vermeye sorumlu kişiler: Görevleri nedeniyle ve yasal düzenlemeler gereği YDK'ların yargılama yetkisine tabi olan kişilerdir. Bu kişiler genellikle şunları içerir:

- Kamu kaynağı yöneticileri ile kamu yönetim süreçlerine dahil olan benzer konumdaki kişiler,
- Kamu muhasebecileri,
- Kanunun izin vermesi halinde seçilmiş yetkililer,
- Yasal bir yetkiye sahip olmaksızın kamu yönetim süreçlerine müdahil olan kişiler.

2.2 AKTÖRLER

YDK bünyesinde, bazı fonksiyonlar yargı yetkisinin yerine getirilmesi için zorunludur:

2.2.1 Denetçiler: Ön inceleme safhasından (usulsüzlük/ihlal teşkil edebilecek olguların tanımlanması ve analizi) yargılama prosedürünün başlatılmasına yol açan raporun hazırlanması aşamasına kadar görevli ve sorumlu olan (uygun olması durumunda savcı dâhil olmak üzere) YDK çalışanları veya mensuplarıdır. İdeal durumda bu kişiler, kararın alınması sürecine katılmazlar.

2.2.2 “Mali yargıçlar” veya “yargı yetkisine sahip kurulların mensupları”: İlk derece veya temyiz düzeyinde hüküm verme sürecinden sorumlu olan YDK mensuplarıdır. Bu kişilerin statüleri ulusal kanunlarda belirlenir ve bağımsızlıkları teminat altına alınır.

2.2.3 Kanunla öngörülmesi durumunda, Savcı veya Savcı Yardımcısı: Bir veya daha fazla kişiden oluşabilir ve görevi, kamu yararını savunmak ve kanunların uygun şekilde uygulanmasını gözetmektir. Yargı yetkisine sahip YDK içinde veya yargı bölümünde yer alır. Genellikle kanunların çizdiği çerçeveye göre kamu yararını ve kanunların amacına uygun biçimde uygulanmasını teminat altına alır ve soruşturma faaliyetinin yürütücüsü de olabilir. Hüküm oluşturma sürecinden bağımsızdır ve karar alma sürecinde yer almaz. Kovuşturmanın başlatılması ve verilecek hüküm ile ilgili görüş bildirmesi için sürece müdahil olabilir.

2.1.4 Persons accountable by law: These are individuals who, due to their function and as a result of the law, are subject to the SAI jurisdictional competences. They mainly consist in:

- managers of public funds and alike intervening in public management,
- public accountants,
- elected officials when the law allows it
- any individual interfering with public management without having the legal authority to do so.

2.2 ACTORS

Within the SAI, several functions are essential to the implementation of jurisdictional competences:

2.2.1 Investigators: The employees or members of the SAI (public prosecutor included, when appropriated) in charge of the preliminary investigation (identification and analysis of facts which may constitute irregularities / infringements), up to the drafting of the report leading to the launching of jurisdictional procedures. Ideally, they do not take part in the adoption of the decision.

2.2.2 “Financial judges” or “members of the jurisdictional collegial body”: The members of the SAI in charge of the judgement making process, in the first instance or in remedies. Their status is outlined in the national law and their independence guaranteed.

2.2.3 Public Prosecutor or assistant public prosecutor, when the Law provide: Formed by one or several members, its mission is to defend the public interest and the due application of the law. It is placed within the SAI with jurisdictional function or its jurisdictional section. It safeguards the public interest and the proper use of the law, mainly with regard to the legal framework set by the law and can be the holder of the investigative activity. He is independent of the formation of judgment and does not take part in the adoption of the decision. He may intervene to institute proceedings and to express his opinion on the judgement to be issued.

3

YARGISAL FAALİYETLERE ÖZGÜ GENEL İLKELER: ÖN KOŞULLAR VE YASAL ÇERÇEVE

YDK'ların yargısal faaliyetleri yürütebilmesi için ulusal yasal çerçeve, YDK'lara uygun yasal araçları ve düzenlemeleri sağlamalıdır.

3.1 SORUMLULUK REJİMİNİN YASAL DAYANAĞI

İlke 1: YDK'ya karşı yasal olarak hesap vermekle yükümlü kişilere uygulanabilecek sorumluluk ve yaptırım rejimi kanunla tanımlanmalıdır.

Bir YDK'nın yukarıda tanımlanan yargısal faaliyetlerini yerine getirebilmesi için yasal çerçevenin, bir yandan kurumların misyonlarını, görev kapsamını, yetki ve prosedürlerini tanımlaması, öte yandan kanunen hesap verme sorumluluğuna sahip farklı kategorilerden kişiler için sorumluluk rejimini belirlemesi gerekir. Bu rejim, ihlal niteliğindeki eylemleri yasal kovuşturmayla sonuçlanabilecek hukuken hesap vermekle sorumlu olan kişilerin yükümlülüklerine, YDK tarafından verilecek yaptırımların tebliğ edilmesine ve gerekli olması halinde yaptırımların uygulanmasına ilişkin hususları açıkça ortaya koymalıdır. Özellikle, yaptırıma tabi olayların zamanaşımını düzenleyen hükümler içermelidir.

Bu ilke, iki ayrı ilkeye ayrılır:

- Suç, yaptırım ve cezanın kanuniliği ilkesi;
- Suçun belirlenmesi, nitelendirilmesi ve mahkumiyete hükmedilmesinde YDK'nın yargı yetkisinin kanuniliği ilkesi.

3

GENERAL PRINCIPLES SPECIFIC TO JURISDICTIONAL ACTIVITIES: PREREQUISITES AND LEGAL FRAMEWORK

In order for SAIs to undertake jurisdictional activities, the national legal framework shall provide the SAIs with the appropriate legal means and regulations.

3.1 LEGAL BASIS OF THE RESPONSIBILITIES REGIME

Principle 1: The law should define the liability and sanction regime applicable to persons accountable by law before the SAI.

In order for a SAI to be able to exercise its jurisdictional activities defined above, the legal framework must specify, on one hand, the missions, scope, powers and procedures of the institutions, and on the other hand, the liability regimes of the different categories of persons accountable by law. This regime must clarify the obligations of the persons accountable by law, whose breach can lead to legal proceedings, notification of sanctions and if need be the enforcement of sanctions, issued by the SAI. In particular, it must include the statute of limitations of the facts subject to sanction.

It is divided into two distinct principles:

- the principle of legality of the offenses, sanctions and enforcement;
- the principle of legality of the SAI's jurisdiction on identifying and qualifying the offenses and on issuing the condemnations.

YDK mensupları, sorumluluk rejiminin sınırları çerçevesinde hareket etmelidir. Denetim faaliyetleri denetlenen kurum veya kişilerin kişisel sorumluluğuyla ilişkili olmadığından, bu ilke doğrudan doğruya YDK'nın yargısal faaliyetleriyle ilgilidir.

3.2 YARGILAMA FAALİYETLERİNDE YER ALAN YDK ÜYELERİNİN BAĞIMSIZLIĞI

İlke 2: Yargılama faaliyetlerinde yer alan YDK üyeleri, resmi makamlara karşı bağımsızlıklarını açık şekilde güvence altına alan yasalarla düzenlenmiş teminatlardan faydalanmalıdır.

Yargıçlar ya da davayı yürütenlerle ilgili özel yasal hükümler, özellikle "azledilememe"leri ve "tarafsızlık"larını temin etmek yoluyla bağımsızlıklarını güvence altına alacak görevlendirme usullerini düzenlemelidir. Genel olarak mali yargıçlar için ulusal düzenlemelerde etik ilkelere yer verilmiş olması halinde, bu ilkelerin INTOSAI Etik Kuralları (ISSAI 130) ile uyumlu olması gerekir.

Bu ilke bağlayıcı bir yükümlülük oluşturmakta olup, prosedürlerinin bağlayıcılığı ve kararlarının bireyler üzerindeki olası sonuçları dikkate alındığında, yargı yetkisine sahip YDK'lar için özellikle önem arz etmektedir. YDK üyelerinin bağımsızlığının sağlanamaması, yargılamayı geçersiz kılabilir.

3.3 BİLGİYE ERİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ

İlke 3: YDK, bilgiye erişimini güvence altına alan yasal yetki veya haklara sahip olmalıdır.

Yargılamanın dayandığı zorunlu unsurların taşıdığı büyük önem dolayısıyla YDK'nın yargılama faaliyetlerinin gereği gibi yürütülebilmesi, gerekli olan her türlü bilgiye erişiminin kanunla güvence altına alınmasını gerektirir. Soruşturma faaliyetlerinin engellenmesi halinde YDK, bu engelin kalkmasını sağlayacak tedbiri hızlı ve etkin şekilde alabilmelidir. Kamu yararının teminatı olma şeklindeki temel rolü nedeniyle YDK, kanunlarla düzenlenmiş bazı devlet sırrı niteliğindeki özel bilgilere erişme hakkına sahip olmalıdır.

Members of the SAI must act within the framework of the liability regime. This principle is strictly linked to jurisdictional activities of SAI, considering that audit activities do not engage the personal liability of the auditees.

3.2 INDEPENDENCE OF THE SAI'S MEMBERS INVOLVED IN JURISDICTIONAL ACTIVITIES

Principle 2: The member(s) of the SAI, involved in the jurisdictional activities, should benefit from guarantees legally spelled out, which explicitly ensure their independence toward the public authorities.

Specific legal provisions regarding the judges or those instructing the case shall namely regulate their nomination, in order to guarantee their independence especially via their non-removability as well as their “neutrality”. Overall, when existing, the ethical provisions included in the national rules for financial judges should be compatible with the INTOSAI *Code of ethics (ISSAI 130)*.

This principle constitutes a binding obligation, particularly important for jurisdictional SAIs regarding the requiring of their procedures and the possible consequences of their decisions on individuals. Failure to ensure the independence of the members of the SAI can void the judgement.

3.3 FREEDOM OF ACCESS TO INFORMATION

Principle 3: The SAI should have legal powers or rights guaranteeing its access to information.

Due to the utmost importance of compelling elements on which the judgement is based, the good conduct of jurisdictional activities of the SAI requires that the law should guarantee its access to any useful information. In the case where its investigation would be impeded, the SAI shall be able to quickly and efficiently initiate a measure enabling it to remove this hindrance. Due to its fundamental role as a warrant of the public interest, the SAI should have the capacity to lift some secrets that have been established by law.

YDK'lar, gerekli bilgileri elde etmek amacıyla genelde yargı makamlarına sağlanan bazı güçlü soruşturma yetkilerinden faydalanabilir. Zaten her durumda bilgiye erişme yetkileri, yargı faaliyetlerinin titiz ve adil şekilde uygulanmasına imkân tanınması için mümkün olduğunca eksiksiz olmalıdır.

3.4 ZAMAN AŞIMI

İlke 4: Bir usulsüzlük, sadece işlendiği veya tespit edildiği andan itibaren makul bir sürenin bitimine kadar kovuşturulabilir veya yaptırıma tabi tutulabilir

Kişilerin hukuk güvenliği ve adaletin etkinliği ilkeleri, kamu yönetimi kuralları açısından usulsüzlüklerle ilgili zamanaşımının kanun tarafından belirlenmesini gerektirir. Bir usulsüzlüğün işlenmesini veya onu kovuşturabilecek makam tarafından tespit edilmesini takip eden belirli bir sürenin sonunda, yasal olarak hesap vermekle sorumlu olan kişiler kovuşturulamaz veya haklarında yaptırım uygulanamaz. Bu tip bir zamanaşımı hükmü olmaması halinde, hesap vermekle sorumlu kişiler mesleki hayatları ve emeklilikleri boyunca sürekli güvensizlikle karşı karşıya kalabilir. Ayrıca zamanaşımı olmaması, YDK'ları denetim ve yargılama faaliyetlerinde hızlı davranmaya teşvik etmeyebilecektir. Son olarak olaylar ve bunlara ilişkin soruşturmalar arasında çok fazla süre olması;

- kayıp, kusurlu, gizlenmiş veya erişilemez kanıtların araştırılmasını,
- olası yasal düzenleme değişikliği durumunda olayların ve suçların analiz edilmesini;

önemli ölçüde karmaşıklştırabilecektir.

Bu ilke, YDK'nın yargı faaliyetleriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır.

SAIs may benefit from some strong investigation powers usually granted to judicial powers in order to obtain relevant information. Anyway, in all case, their powers to access to information have to be as complete as possible to allow the rigorous and fair exercise of jurisdictional activities.

3.4 STATUTE OF LIMITATIONS

Principle 4: An irregular fact may be prosecuted or sanctioned only before the expiry of a reasonable time from the moment it was committed or discovered.

The principles of security of the legal position of persons and of the efficiency of justice require that the law establishes statute of limitations regarding irregularities with regard to the rules of public management. After a certain period following the committing of an irregularity, or its discovery by an authority likely to prosecute it, the persons accountable by law shall not be prosecuted or sanctioned. In the absence of such statutes of limitations, accountable persons would face permanent insecurity, throughout their professional activity and their retirement. In addition, the absence of statutes of limitations would not encourage the SAI to be prompt in the conduct of its audits and its jurisdictional proceedings. Finally, the passing of too long a time between facts and the investigations concerning them would complicate substantially:

- the search for missing, damaged, hidden or inaccessible evidence, as well as
- the analysis of facts and offenses in relation to a potential succession of different legal regimes.

This principle is strictly linked to jurisdictional activities of SAI.

3.5 YARGI KARARININ TEMYİZ VE İPTALİ

İlke 5: YDK'nın tüm yargısal kararları itiraz ve yeniden yargılamaya açık olmalı ve ulusal düzenlemelere uygun olarak temyiz veya iptale de tabi olmalıdır.

Hesap verme sorumluluğu olan kişi veya kamu idaresine yaptırım öngören bir yargı kararı; aşağıdaki yollarla davacı, kamu idaresi veya ilgili üçüncü tarafların girişimi üzerine yeniden incelemeye tabi olmalıdır:

- İlgili kararı veren YDK'nın bir üyesi veya yetkili makam tarafından bazı davaların gözden geçirilmesi ve/veya
- İtiraz edilen ilk derece mahkemesi hükmünün usul veya esasının temyiz yoluyla gözden geçirilmesi veya iptal edilmesi. Yargı kararlarına özgü itiraz süreci yasal olarak belirlenir.

Bu ilke, YDK'nın yargı faaliyetleriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır.

3.5 APPEAL AND ANNULMENT OF THE JUDGEMENT

Principle 5: Any judgement of the SAI must be open to be objected and reconsidered and is subject to appeal or annulment in accordance with the national regulation.

The judgement sanctioning an accountable person or a public authority must be subject to possible reconsideration, on the initiative of a litigant, a public authority or an interested third party through:

- Review in some cases by the member of the SAI that made it, by the competent authority; and/or;
- Appeal or cassation to have its substance or regularity of the judgement objected in first instance reviewed or annulled. The specific judgement's objection process are legally established.

This principle is strictly linked to jurisdictional activities of SAI.

4

YARGISAL FAALİYETLERE ÖZGÜ GENEL İLKELER: İÇ DÜZENLEMELER VE YDK'NIN ORGANİZASYONU

Bir YDK'nın yargısal faaliyetleri üstlenmesi için uygun iç düzenleme ve organizasyon yapısını benimsemesi gerekir.

4.1 ADİL YARGILANMA HAKKI

İlke 6: YDK, sorumlu kişilerin yasal prosedürlerle güvence altına alınmış adil bir yargılamaya tabi tutulmalarını sağlamalıdır.

Yasal olarak hesap vermekle sorumlu olan herkes, sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini belirleyecek olan bağımsız ve tarafsız yargı önünde kamuya açık duruşma hakkına sahiptir.

Hesap vermekle sorumlu herkes özellikle şu haklara sahiptir:

- Kendisine yöneltilen suçlamaların niteliği ve sebebine ilişkin derhal ve detaylı bilgilendirilmek;
- Özellikle herhangi bir tarafça hakimlere sunulan tüm belge ve bilgilere erişim hakkı sağlanarak savunmasını hazırlamak için yeterli süre ve araçlara sahip kılınmak;
- Kendisini şahsen veya yasalara uygun olarak belirlediği kanuni temsilcisi aracılığıyla savunmak;
- Aleyhindeki yaptırımların kanıta dayalı olup olmadığını kontrol etmek;

4

GENERAL PRINCIPLES SPECIFIC TO JURISDICTIONAL ACTIVITIES: INTERNAL REGULATIONS AND ORGANISATION OF THE SAI

In order for a SAI to undertake jurisdictional activities, it must adopt the appropriate internal regulations and organisation.

4.1 RIGHT TO A FAIR TRIAL

Principle 6: The SAI must ensure that the persons accountable before it undergo a fair trial guaranteed by the legal procedures.

Every accountable person to the law is entitled to a public hearing by an independent and impartial jurisdiction, which will determine if their liability should be incurred.

Every accountable person especially has the right to:

- be informed promptly, and in detail, of the nature and cause of the accusations against him;
- have adequate time and means for the preparation of his defence notably by being given access to all documents and information filed before the judges by any party.
- defend himself in person or through legal assistance of his own choosing within the framework of the law;
- check that the sanctions against him are based on evidence;

- Verilen kararın net ve anlaşılır bir gerekçeye dayandırılması. Kararın gerekçesi kararda açık ve kesin şekilde ifade edilmelidir. Bu durum, adaletin anlaşılabilir olması ilkesiyle uyumlu olacak ve temyiz hakkının kullanılmasına imkan verecektir.

Bu ilke YDK'nın yargı faaliyetleri ile sıkı sıkıya bağlantılıdır. Denetlenen kuruluşun kanıta erişim hakkı, diğer denetim türlerinde de mevcut olabilir ancak bu hakkın korunması yargı faaliyetleri için daha zaruridir. Bu yükümlülükler uymaması yargılamayı geçersiz kılabilir.

4.2 TARAFSIZ YARGI VE KARAR ALMA

İlke 7: Yargı sürecinin tarafsızlığı, yargı yetkisine sahip YDK'nın faaliyetlerine ve yargılama sürecine ilişkin yasal düzenlemelerle güvence altına alınmalıdır.

Yargılamanın tarafsızlığını güvence altına almak için YDK'nın yargı faaliyetlerini düzenleyen kural ve prosedürler, hükmü verecek hakim veya kurul üyelerinin hüküm tesis edecekleri dosyanın inceleme safhasında yer almamalarını temin etmelidir. Hakimlerin üzerinde oluşacak her türlü baskıyı engellemek üzere, görüşlerine ulaşma konusunda kamuoyuna erişim yetkisi veren ve ilgili yasal çerçeveyi düzenleyen bir kanun olmadığı takdirde, şahsi görüşlerinin (açık duruşmadan sonra kendi aralarında ifade edilen) açıklanmayacağı konusunda kurul hâkimleri temin edilmelidir.

Bu ilke, herhangi bir taraflılık şüphesinin kararı hükümsüz kılabileceği dikkate alındığında özellikle önemlidir.

4.3 YARGISAL FAALİYETLERİN ETKİNLİĞİ

İlke 8: YDK, yargısal faaliyetlerin tebliğ edilen ve infazı sağlanan hükümlerle sonuçlanmasını güvence altına almalıdır. Davalının kişisel sorumluluğuna ilişkin yaptırım etkili olmalıdır.

YDK, kararını makul süre içinde ilgili taraflara ve kararın uygulanmasından sorumlu makamlara bildirmelidir. Ayrıca kararın icrasını takip etmeli ve bunu yapmak için uygun araçlara sahip olmalıdır. YDK'nın kendi kararlarını uygulatmak için yasal yetkisi yoksa bunu yapabilmek için ilgili kamu makamlarıyla işbirliği içinde olmalıdır.

- have an explicit ground for the decision rendered. The reasoning of a judgement must be clearly and precisely expressed in the decision itself. It will be compliant with the principle of intelligibility of justice and allow the exercise of the appeals.

This principle is strictly linked to jurisdictional activities of SAI. The right of the auditee to access to evidence may also exist in other types of audit; however, it is much more compelling within jurisdictional activities. Failure to comply with those obligations can void the judgement.

4.2 IMPARTIAL JUDGEMENT AND DECISION MAKING

Principle 7: The impartiality of the judgment process must be guaranteed by regulations governing the activities of the jurisdictional SAIs and the resulting proceedings.

In order to guarantee the impartiality of the judgment, the rules and procedures governing the jurisdictional activity of the SAI must ensure that the judge or the member of the jurisdictional collegial body have not participated in the investigation of the case on which they are brought to rule. In order to avoid any possible pressure on them, the judges of the collegial body must be assured that their personal opinion (expressed between them after public hearings), will not be disclosed, unless the law authorizes public access to those opinions and provides the relevant framework.

This principle is particularly important considering that any suspicion of partiality can void the decision.

4.3 EFFECTIVENESS OF JURISDICTIONAL ACTIVITIES

Principle 8: The SAI must ensure that the exercise of the jurisdictional activities leads to notified and implemented judgement. The sanction of the personal liability of the litigant must be effective.

The SAI must notify, within a reasonable timeframe, its decision to the parties concerned and to the authorities in charge of its implementation. It must also follow up of its execution and have the appropriate means to do so. Where the SAI does not have a legal mandate to enforce its own decisions, they have to coordinate with the relevant public authorities able to do so.

Bu ilke, bir tür önerilerin izlenmesi yoluna benzemesine karşın YDK'nın yargı faaliyetleriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Bu ilke, esasen YDK'ya kararlarının uygulanmasını güçlendirmek için somut bir yetki verir.

4.4 AYNI USULSÜZLÜK İÇİN TEK YAPTIRIM

İlke 9: Yasal olarak hesap vermekle sorumlu bir kişi, YDK tarafından aynı usulsüzlük için aynı mahiyette birden fazla yaptırıma mahkûm edilemez. Yasal olarak hesap vermekle sorumlu kişi, YDK ve diğer mahkemeler tarafından aynı usulsüzlük için farklı mahiyetteki yaptırımlara ancak kanunun izin verdiği hallerde mahkûm edilebilir.

Bir usulsüzlük, nitelik olarak aynı olan birden fazla yaptırımla cezalandırılmaz. YDK, yasal olarak hesap vermekle sorumlu birini zararın tazmini ile cezalandırdığında, kişi aynı tutarı birden çok kez ödemeye mahkum edilemez.

Öte yandan, YDK usulsüz bir davranışı para cezasına çarptırdığında, aynı olay için başka bir yaptırımın da uygulanabilme olasılığı kanunla kesin şekilde düzenlemelidir. Bu durum, yaptırımlar aynı amacı taşımadığı zaman söz konusu olabilir. Bu nedenle her ülkenin kanunlarında veya YDK'ya ilişkin mevzuatlarında aynı usulsüzlüğe yönelik birden çok yaptırım uygulanmasının yasak olup olmadığının düzenlemesi gerekir ("aynı fiilden dolayı birden çok ceza verilemez" ilkesi).

Bu ilke, YDK'nın yargı faaliyetleriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır.

This principle is strictly linked to jurisdictional activities of SAI, although it is like a form of follow-up of recommendation. Indeed, it gives the SAI a concrete power to strengthen the implementation of its decisions.

4.4 ACCUMULATION OF SANCTIONS FOR THE SAME IRREGULARITY

Principle 9: A person accountable by law cannot be condemned for the same irregularity to several sanctions of the same nature imposed by the SAI. A person accountable by law can only be condemned for the same irregularity to sanctions of a different nature imposed by the SAI and other courts if the law so permits.

An irregularity should not be condemned several times by the SAI through several sanctions of the same nature. When the SAI condemns a person accountable to compensate a loss, this person cannot be condemned several times to pay the same amount.

On the other hand, when the SAI sanctions irregular behaviour with a fine, the law must strictly regulate the possibility that another sanction may be imposed for the same facts. This may be the case when the sanctions do not pursue the same objectives. The legislation of each country, or the legislation regulating the SAI, must therefore provide whether the accumulation of different sanctions for the same irregularity is authorized or prohibited (principle of non or ne bis in idem).

This principle is strictly linked to jurisdictional activities of SAI.

5

YARGI FAALİYETLERİNE ÖZGÜ GENEL İLKELER: YARGILAMA SÜRECİ

Bu ilkeler, bazen düzenleyici çerçeveye dayalı olmasına karşın, tamamen veya büyük çoğunlukla yargı yetkisi olan YDK'ların uygulamalarına dayanır.

5.1 KALİTE KONTROL

İlke 10: YDK, etkin ve sistematik bir kalite kontrol mekanizmasıyla yargı prosedürlerinin kalitesini güvence altına almalıdır.

Yasal olarak hesap vermekle sorumlu kişilerin yükümlülükleri ve bu yükümlülüklerden kaynaklanan yaptırımlar, kalite kontrolün taşıdığı büyük önemin temelini oluşturmaktadır. Kalite kontrol, kovuşturmanın hukuki niteliğine riayet edilmesi ile ilgilidir. Bu ise yargılama süreçlerinin uygun süreçlerin kullanılması; bir başka deyişle kurul tarafından yargılama, savcının sürece dahil edilmesi ve temyiz başta olmak üzere kanun yollarının var olması gibi yollarla sağlanabilir. Ayrıca kalite kontrol, yargılama süresinin makul olmasını (bk. 5.2.), süreçte gerekli tüm eylemlerin ve sadece gerekli usul işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamalıdır. Yargı faaliyetinin Parlamento ve vatandaşlara yıllık olarak raporlanması YDK'nın kalite kontrol işlevini destekler.

Bu ilke, hem denetimler hem de yargı faaliyetleri için geçerlidir; ancak yargı faaliyetleri için uyarlanmalı ve uygun hale getirilmelidir. Tüm yargı sürecinin kalitesi eksiksiz olarak garanti edilmelidir: Kalite kontrolü, yargılama öncesi süreçlerde, yargılama sırasında ve sonrasında uygulanmalı ve mümkün olduğunca bağımsız kontroller içermelidir. Zira kalite kontrolündeki başarısızlık, yargı kararlarının muhataplarınca hükümsüz kılınması çabalarına dayanak teşkil edebilecektir.

5

GENERAL PRINCIPLES SPECIFIC TO JURISDICTIONAL ACTIVITIES: JURISDICTIONAL PROCEEDINGS

These principles, although sometimes based on a regulatory framework, depend exclusively or almost exclusively on the practices of the jurisdictional SAI.

5.1 QUALITY CONTROL

Principle 10: The SAI must guarantee the quality of jurisdictional procedures through an efficient and systematic quality control.

The engagement of the liability of the person accountable by law as well as the sanctions, which can derive from it, justify the utmost importance of the quality control. This quality control concerns the respect of the legality of the proceedings. It may be ensured by using a process adequate to judgements, such as collegiality, intervention of the public prosecutor and remedy actions, especially appeals. It must also ensure that the length of procedure was reasonable [see 5.2.], that the required actions were carried out during the instruction and that only necessary procedure acts have been used. Annual reporting of the jurisdictional activity to Parliament and the citizens concurs to the SAI quality control.

This principle is common to both audits and jurisdictional activities; however, it must be adapted and suited for jurisdictional activities. The quality of the whole jurisdictional process has to be completely guaranteed: quality control shall be exerted before, during and after the jurisdictional activities and involve independent checks as much as possible. Its failure may be underlined by litigants to void the judgement.

5.2 MAKUL SÜREDE YARGILAMA

İlke 11: YDK, yargılama sürecini makul süre içinde tamamlamalıdır.

Aşırı uzun bir yargılama süreci, hukuk güvenliği ilkesine ve yargılanan sorumlulara, özellikle ilk derece yargılaması ya da temyiz sonucunda herhangi bir yaptırımla karşılaşmadıkları durumlarda zarar verir. Makul sürede tamamlama gerekliliği, kovuşturma süresinin davanın karmaşıklığıyla orantılı olması gerektiği anlamına gelir. Dava karmaşıkça süreç daha uzun sürebilir. Aksi takdirde kısa sürede tamamlanmalıdır. Yargılama sürecini kısaltmak amacıyla uygun ve modern araçlar kullanılmalıdır. Süreç, yasal olarak hesap vermekle yükümlü olan kişilerin sorumluluğunun bulunup bulunmadığına ilişkin bir hükümle ve buna karşılık gelen yaptırımların uygulanmasıyla sonuçlanır. Kanunen hesap vermekle sorumlu kişilerin, aşırı uzun bir dava süresinin yol açtığı kayıplarının, ulusal mevzuatta öngörüldüğü şekilde tazmin edilmesini isteme hakkı vardır.

Bu ilke hem denetimler hem de yargı faaliyetleri için geçerlidir; ancak yargısal faaliyetler için daha fazla önem taşır, zira aksi uygulamalar kamu yetkililerinin yersiz yaptırımlarla karşılaşmasına ve kamu kaynakları ile birlikte adaletin meşruiyetinin de zarar görmesine yol açabilir.

5.3 KAMUOYU İLE İLETİŞİM

İlke 12: YDK, her yargı kararında olduğu gibi, yasal olarak zorunlu olan gizlilik ve gizlilikle ilgili kısıtlamalara ve ayrıca kişisel verilerin korunmasına riayet ederek kararların kamuya açık olarak verilmesini sağlamalıdır.

Adaleti sağlama işlevi halk adına yürütülür; bu nedenle vatandaş günlük olarak ifa edilen faaliyetler hakkında bilgilendirilmelidir. Yargı kararları sadece taraflara sunulmamalı, tüm vatandaşlar için erişilebilir olmalıdır.

Yargı usulü de, kamu yararı doğrultusunda sınırlandırılması gerekmedikçe, devlete ait bilgilerin gizliliğini veya saklanması ve kişisel verilerin korunmasını düzenleyen kurullarla uyumlu olmalıdır.

Vatandaşların yargı kararlarına açık erişimi ilkesi, yargı faaliyetinin kendi doğasından kaynaklanır. Bu nedenle denetim raporunun kamuoyuna duyurulmasından daha zaruridir.

5.2 JUDGEMENT IN A REASONABLE PERIOD

Principle 11: The SAI must complete the jurisdictional procedure within a reasonable time.

An excessively long jurisdictional proceedings is harmful to legal security and to the accountable persons involved, especially if they are exempt from any sanction at the end of the first instance or appeal proceedings. The completion requirement within a reasonable time means the proceedings duration should be proportional to the complexity of the case. If the case is complex, the process can last longer. Otherwise, it should be carried out within a short time period. The procedure should use suitable and modern means, aiming at reducing its length. The procedure ends with a judgement that concludes with the engagement of the liability or of absence of liability of the persons accountable by law and the application of the corresponding sanctions. The persons accountable by law have the right to compensation for loss caused by an excessively long judgement process, as foreseen in national legislation.

This principle is common to both audits and jurisdictional activities, but more demanding in the latter case because it may result in the sanctioning of the public authorities and in the damaging of public funds and the legitimacy of justice.

5.3 COMMUNICATION TO THE PUBLIC

Principle 12: The SAI must ensure that judgements, as any judicial decision, are made publicly, respecting the secrecy and restrictions linked to confidentiality that are legally mandatory as well as the protection of personal data.

Justice is done on behalf of the people; therefore the citizens must be informed of its daily exercise. Judgements have to be presented not only to the parties but also accessible to all the citizens.

The jurisdictional procedure must be compatible with the rules governing the confidentiality or reservation of public information and the protection of personal data unless the public interest justifies its limitation.

The principle of public open access of citizens to the judgements results from the nature of the jurisdictional activity itself. Therefore, it is more requiring than the possible publicity of the audit report.